

Stanislav Beran
**Vyšehradští
jezdci**

190 s., váz., 269 Kč
ISBN 978-80-7491-797-4

Vychází 7. listopadu 2016

Uvedení knihy

Jihočeští autoři představí své románové novinky

Stanislav Beran: Vyšehradští jezdci
a Jiří Hájíček: Dešťová hůl

čtvrtek 10. listopadu v 19 hodin

poslechový sál Městské knihovny
Jindřichův Hradec, U Knihovny 1173/II

O autorovi

Stanislav Beran (nar. 1977) absolvoval obor český jazyk a dějepis na Pedagogické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Debutoval básnickou sbírkou *Zlodům* (2002), ale záhy se začal věnovat próze. Vydal povídkový soubor *Až umřeš, nikdo už ti nebude chtít sahat na prsa* (2007), novelu *Hliněné dny* (2009) a další soubor povídek *Žena lamželezo a polykač ohně* (2013). Působí jako manažer ve farmaceutické firmě.

Obálku v tiskové kvalitě a ukázkou z knihy **Vyšehradští jezdci** najdete zde:

<http://nakladatelstvi.hostbrno.cz/nakladatelstvi/1225>.

Soubor PDF s kompletním textem knihy pro novináře k dispozici na vyžádání ihned.

Anotace

Co mohou mít společného protinacistický odbojář ze skupiny Tři králové, prchající při slavném útěku posledního ze Tří králů před gestapem z nuselského činžáku, sedmnáctiletý člen pražského pouličního gangu Vyšehradských jezdců, odsouzený v roce 1953 za „protistátní činnost“ do uranových dolů, a po slávě toužící básník? Snad víc než město a čas, v němž se protnul jejich osudy. Svorníkem románu je prostor Prahy, její místa i postavy, o nichž se v žádném turistickém průvodci nedočteme. Přes temný příkrov historických událostí se Beranovi hrdinové pokoušejí nalézt alespoň trochu nestátní způsob života. Za pár doušek svobody však zaplatí krutou daň.

„Raději napsat dobrou povídku, než stvořit román, který bych po sobě nesvedl přečíst...“

Se Stanislavem Beranem nad jeho knihou *Vyšehradští jezdci*

Kdo byli Vyšehradští jezdci, které čtenář najde v názvu tvé nové prózy? „Pražský pouliční gang“ a raná padesátá léta, to mi dohromady moc nepasuje...

Chápu, na první pohled to zní trochu divně, asi jako pokřížení *Bonnie a Clyde* a *Rudé záře nad Kladnem*. Vyšehradští jezdci byli jednou z mnoha skupin mladých lidí, kteří po válce, na začátku padesátých let, propadli kouzlu rokenrolu a všem atributům s ním spojených. Žili v okolí Vyšehradu a scházeli se v hospodě U Šrytrů, dnes nazvané Pod Vyšehradem, odtud jejich název. Svým způsobem šlo o pouliční kriminálníky, o skupinu ovládající určitý prostor v rámci dělení teritoria. Je jasné, že po roce 1948 právě tohle nebyl prototyp „nového člověka“, o který by společnost projevovala zájem. Do toho jazz, rokenrol, oblečení, účesy, které nezapadaly... Postupem času se o ně začala zajímat policie, nejen z důvodů kriminálních, ale i ideologických. Oni sami to vnímali jako souboj s režimem, který se je snaží připravit o to, co je zajímavá a naplňuje. Někteří se pokusili pláchnout za hranice, jiní uchovávali zbraně na konci války vylovené z Vltavy, kde se jich zbavovala ustupující německá armáda. Většinou se ale jen žvanilo, bohužel to bylo v časech, kdy si režim nemilosrdně vyrovnával účty s lidmi jako Horáková, Kalandra nebo i komunista Slánský. Byla to doba prokurátorů typu Urválka, Brožové-Polednové a jim podobných. A Jezdci zkrátka reprezentovali sortu mladých, kterým bylo třeba také zatnout tipec. Byl z toho velký proces, naštěstí pro ně bez vynesení hrdelních trestů.

Jak jsi na tento málo známý případ vůbec narazil, čím tě inspiroval? Čím může osud jeho hrdinů mluvit k dnešku?

Jezdce jsem kdysi potkal v jedné povídce Jiřího Stránského. Byla to jen krátká zmínka, která mě ovšem podnítila k tomu, abych pana Stránského jako pamětníka oslovil a zkusil zjistit víc. Oběti politické perzekuce z Jezdců neudělaly jejich skutečné ideje, protirežimní postoje. Oni za ty mříže nejspíš vážně patřili. Řekněme za mříže, ne do uranového koncentráku. Kult mučedníků a obětí jim paradoxně zajistil režim sám hubukem, který kolem nich při procesu samotném spustil. Vysílal to rozhlas, psaly o něm noviny. Plyne z toho jedině: Všechno je dost relativní, tehdy jako dnes...

Studoval jsi také nějaké dobové, archivní, prameny?

Podářilo se mi v Ústavu pro studium totalitních režimů dohledat vyšetřovací svazky některých Jezdců, výpovědi příbuzných, protokoly o jejich pozdější spolupráci s StB. A stal se ze mě „pražský chodec“, bez toho by to nešlo. Překvapilo mě, jak malá Praha umí být, když člověk ví, odkud kam chce dojít a nebloudí.

Asi nejen mne zaujalo, že mezi tu partu patřila také později známá herečka Helena Růžičková...

To je pravda, tehdy se ale jmenovala Málková a byla to taková slečna z dobré rodiny, která se scházela se špatnými lidmi jen proto, že se to nesmělo a že se nudila. Jí osobně se zmiňovaný proces ovšem nijak nedotkl a později, když se stala známou, se k téhle životní epizodě nijak nehlásila.

Tvá kniha má ovšem více rovin. Vrací se v čase až do protektorátu, k činnosti odbojové skupiny Tři králové, ale je také zajímavě provázaná s dneškem...

Postupem času jsem nabyl dojmu, že stavět pomník Jezdcům a pokoušet se poutavě popsat jednu z mnoha justičních křivd té doby by bylo trochu literátské, jako by mne toto zadání okrádalo o osobitost. A souvisí to s taky s tím, kam a k čemu jsem při svém chození Prahou doputoval. Je známá věc, že ti, kdo žijí v Praze, jsou přespolními považováni za Pražáky. Ovšem za opravdové Pražáky se považují jen ti, kteří se zde narodili. Bylo pro mě zajímavé postavit proti sobě dramatické i všední osudy lidí, kteří do Prahy přišli, protože tu žít chtěli — to je ten mladý, neúspěšný básník, nebo to vyplynulo jako životní nutnost — to jsou ti Tři králové. A proti tomu je zde někdo, jako byli Jezdci, někdo, kdo se tady narodil, a přesto ho ovládá jediná myšlenka: zmizet odsud a být sám svým pánem. Ale není to jen iluze? Svým pánem člověk jistě nakonec není ani ve svobodné Americe. Tenhle koloběh pohnutek a generací je pořád stejný, možná se jen trochu rozšířil náš manévrovací prostor. Lidi a jejich nitra se s dobou tolik nemění, jen se dovedně přizpůsobují tomu, co jim svět okolo dovolí nebo naopak zakáže.

Jsi autor dvou povídkových knih a dvou delších próz, které jsou spíše novelami než romány; v čem tkví podle tebe kouzlo těchto krátkých žánrů, krátkých knih?

Povídka je momentkou s jasným, nekomplikovaným sdělením. Je srozumitelná pro každého, kdo je ochoten číst a vybírá si pak už jen podle nálady, kterou taková povídka nese. Stejně srozumitelný by měl být i rozsáhlejší text, čtenáři by mělo být jasné, o čem autor píše a co mu chce sdělit. Těch, kteří umějí s příběhem pracovat natolik mistrně, aby čtenáře dokázali zaujmout na velké ploše, je podle mě výrazně méně než těch, kteří se o to pokoušejí. Pro mě samotného je mnohem příjemnější představa, že jsem napsal dobrou povídku, než že jsem sice dokázal stvořit román, ale sám bych ho po sobě přečíst nesvedl.

Rozhovor připravil Martin Stöhr